

Jäähyväiset sunnuntaiangstille

Margit Peura riisui lääkärintakin – ikuisesti?

Edellisessä lehdessä tällä palstalla Totte Mickelsson kertoi tarinansa siitä, kuinka anestesia- ja tehohoidon lääkärin työ lopulta vaihtui työterveyteen. Tässä lehdessä 32-vuotias Margit Peura - terveystieteiden, kirurgialla, anestesiolla ja naistentaukeilla työskennellyt - kertoo tarinansa siitä, mikä sai hänet kaksi vuotta sitten vaihtamaan alaa kokonaan lääkäristä vaatesuunnittelijaksi.

Erään päivän pari vuotta sitten Margit muistaa ikuisesti:

- Minulle tuli silloin aivan selkeä tunne sitä, että en halua olla enää lääkäri. En sillä alalla, johon olin silloin erikoistumassa, gynekologiassa, enkä millään muullakaan alalla. Asian tunnustaminen itselleni ja lopulta sen sanominen ääneen vaati monen vuoden kypsytelyä. Kun vihdoinkin uskalsin sen itselleni myöntää, tunsin valtavaa helpotusta.

Virolaissyntyisen Margitin tie lääkäriksi alkoi oikeastaan jo seitsemäntoistavuotiaana, jolloin hänen täytyi lukiossa valita ylioppilaskirjoituksiin aineet, jotka mahdollistaisivat pääsyn lääketieteelliseen tiedekuntaan. Margitin perheessä korkeakoulutusta arvostettiin ja Margit koki, että odotukset olivat samansuuntaiset myös häntä kohtaan.

- Niin minä sitten mietin, että kun minua kiinnostaa ihminen ja minua kiinnostaa biologia, miksi en hakisi lääketieteelliseen. Olin 18-vuotias, kun aloitin siellä ja sen jälkeen en ole oikeastaan ehtinyt hetkeksikään pysähtymään ja ajattelemaan, onko tämä sitä, mitä ihan oikeasti haluan tehdä.

Opiskelu sujui hyvin ja monet asiat ja oppiaineet tuntuivat kiinnostavilta ja mielekkäiltä. Siitä huolimatta Margit kertoo silloin tällöin salaa kadehtineensa ja ihailleensa ihmisiä, jotka saivat opiskella tai työskennellä jollain luovalla alalla.

- Olen aina ajatellut, että minun pitää tehdä jotain älykäästä ja vaativaa työkseni, sellaista, missä pääsisin jotenkin vaikuttamaan asioihin ja ajattelin myös, että muotimaailma, vaateollisuus ja se kaikki siinä ympärillä on liian pinnallista, eikä minua varten ollenkaan.

Vaatteita Peura osasi kuitenkin tehdä. Hän oli jo lapsena oppinut ompelukoneen käytön ja kaavoittamisen. Opiskeluaikanaan hän ompeli ja suunnitteli vaatteensa itse, osaksi kiinnostuksesta vaatteisiin ja muotiin, osaksi opiskelijabudjetin vuoksi. Margit kertoo pohtineensa, kuinka outoa on, että kukaan ei välitä minkälaisista kankaista ja minkälaisissa oloissa kauppoista ostetut valmisvaatteet on tehty. Kuitenkin ihmiset olivat jo vähitellen alkaneet kiinnittää huomiota esimerkiksi ruoan ekologisuuteen.

Väsytys hiipi vähitellen

Lääketieteellisessä tiedekunnassa Margit tutustui aviomieheensä Mattiin ja Suomeen he muuttivat yhdessä vuonna 2006. Alkuun työ lääkärinä tuntui oikealta, kollegat olivat kannustavia, potilaat mukavia ja erityisesti Margit viihtyi leikkauksissa. Poliklinikka ja vastaanottotyö tuntuivat hänestä kuitenkin raskailta. >>

Margit kertoo pohtineensa, kuinka outoa on, että kukaan ei välitä minkälaisista kankaista ja minkälaisissa oloissa kaupoista ostetut valmisvaatteet on tehty.

- Kun antaa itsestään ensimmäiselle potilaalle 200 % kahdenkymmenen minuutin aikana ja yrittää selvittää kaikki hänen asiansa ja heti perään tulee seuraava, jonka kanssa kaikki pitää taas aloittaa alusta, niin se vei minulta voimat. En millään oppinut suhtautumaan siihen kevyemmin, ja tuntui, että olen huono lääkäri, jos en nyt osaa tätä potilasta tässä hetkessä heti auttaa.

Vähitellen Margit alkoi väsyä. Hän koki, että oli yksi elämä kotona ja vapaa-aikana ja siitä erillään elämä töissä, joka verotti kovasti voimia vapaa-ajalta ja perheen kanssa olemiselta.

- Varsinkin kun palasin töihin ensimmäiseltä äitiyslomalta, tuntui vaikealta sovittaa näitä kahta yhteen. Kotona oli pieni lapsi, töissä paljon päivystyksiä, mistä seurasi jatkuva väsymys, samoin myös huono omatunto, kun en ehtinyt olla riittävästi lapsen luona. Sitten kun minulla olisi ollut aikaa olla hänen kanssaan, en uupumukseltani jaksanut suuremmin keskittyä, enkä edes aina

Lopulta Margitin oli pakko myöntää, että hän ei ehkä tahdo olla lääkäri enää ollenkaan.

leikkiä hänen kanssaan. Kaikki se ei tuntunut oikealta. Varmaan siitä alkoi kertyä uupumus, josta en koskaan ehtinyt kunnolla toipua. Iltaisinakaan en pystynyt tekemään kotona yhtään mitään ja tuntui, että mieheni hoiti kaiken. Eihän niin voi elää, että vapaa-ajalla vain toipuu töistä.

Margit keskusteli uupumuksestaan ja tunteuksistaan kotona paljon miehensä kanssa, mutta ajatteli, että ehkä kyseessä on sittenkin välivaihe, ja että on järkevää tsemjata ja suorittaa gynekologiaan erikoistuminen loppuun. Nyt jälkepäin Margit arvioi jaksaneensa tehdä työtään ilman väsymystä oikeastaan vain muutaman kuukauden patkissa ja pitäen välillä pitkiä taukoja ja ottaen aktiivivapaita.

Vaikka Margit viihtyi työssään ja työyhteisössään todella hyvin, väsymys ei poistunut. Hän alkoi saada myös fyysisiä oireita, kuten päänsärkyä.

- Silloinkin mietin, että minä nyt olen tällainen ihminen, että saan herkästi jännityspäänsärkyä. Kun aina viikonloppuisin heräsin päänsärkyyn, pidin sitä ihan normaalina ja otin särkylääkkeen. Töissä minua kannustettiin kovasti ja ylilääkärikin sanoi, että kaikille tulee aina välillä sellaisia vaiheita, että miettii, onko oikealla alalla. Sennäkään vain yritin jatkaa ja mennä töihin joka aamu.

Ei enää lääkärintöitä

Margit odotti tällöin toista lastaan ja häntä alkoi arveluttaa, että päivystäminen yhden lapsen kasvaessa kohdussa ja toisen odottaessa kotona oli jo fyysisestikin liian raskasta. Lopulta hänen oli pakko myöntää, että ei jaksakaan eikä halua enää suorittaa erikoistumistaan loppuun ja myöntää kohta sekin, että ei tahdo olla lääkäri ehkä laisinkaan.

Äitiysloman alettua hän päätti, että ei halua palata enää entisenlaiseen arkeensa.

- En keksinyt mitään muutakaan lääketieteen alaa, jolla minun olisi ollut mahdollista tehdä lääkärintyötä, varsinkaan vastaanottotyötä, niin, että se olisi ollut mielestäni jatkuvan kiireen vuoksi eettisesti oikein sekä potilaita että lääkäreitä kohtaan.

Sitten pitikin jo ruveta harkitsemaan muita vaihtoehtoja. Margit ymmärsi, että halusi työn, jonka aikatauluihin voisi itse vaikuttaa enemmän. Työn, joka olisi luovempaa, joka tarvittaessa

joustaisi lastenhoidossa ja olisi niin mukavaa, ettei nousisi ahdistamaan mieltä vapaa-aikana vaan kulkisi jopa siinä rinnalla. Vanha ajatus ekologisesti tuotetuista vaatteista nousi jälleen pintaan.

- Silti alkuun ajattelin, että enhän minä nyt vaatteita voi ruveta suunnittelemaan ja enhän minä ole yhtään luova, minähän olen lääkäri. Mutta vähitellen yksi toisensa jälkeen ne syyt, joiden vuoksi en mielestäni voisi vaatesuunnittelua kokeilla, hävisivät, kunnes lopulta ajattelin, että miksi ei.

Uusi suunta elämälle

Margit haki ja pääsi Helsinki Design Schooliin ja aloittaessaan opinnot huomasi itse asiassa tietävänsä jo aika paljon vaatteiden suunnittelusta ja tekemisestä, mutta myös oppivansa koko ajan valtavasti uutta yrityksen pyörittämisestä ja brändin rakentamisesta. Samalla hän huomasi löytävänsä myös itsestään uusia puolia. Koulun alkaessa kotona oli kaksi lasta, esikoinen Sofia ja 2,5 kuukauden ikäinen Viola, mutta Margitista tuntui, että koulun ja opiskelun lisäksi hänellä riitti aikaa ja energiaa tyttärien kanssa olemiseen. Myös aviomieheltä, joka on ollut aktiivisesti mukana yrityksen kehittämisessä, tuli positiivista palautetta. Koulussa Margitille alkoi selvitä, mitä hän oikeasti haluaa tehdä. Hän tiesi haluavansa perustaa oman ekologiseen vaatesuunnitteluun keskittyvän yrityksen ja samalla kertoa ja olla esimerkkinä ekologisesta vaatetuotannosta. Whitetail-vaatemerkki perustettiin toukokuussa 2014 ja nyt brändin ensimmäinen mallisto on lanseerattu ja ollut myös jo esillä Berliinin kuuluisilla muotiviikoilla.

- Muotiviikot oli todella hieno kokemus, enkä vieläkään oikein tahdo uskoa, että pääsimme sinne. Saimme runsaasti myönteistä palautetta ja kannustusta. Olemme tehneet tosi paljon brändityötä tämän yrityksen eteen. Ensi hetkestä lähtien on ollut selvää, että haluamme rakentaa isoa kokonaisuutta ja levittää sanomaa siitä, että myös vaatteet on alusta asti mahdollista valmistaa täysin ekologisesti ja eettisesti niin, ettei mitään ole otettu kenenkään selkänahasta.

Ekologista vaatesuunnittelua ilman päänsärkyä

Peura kertoo hänelle olevan tärkeää, että vaatteiden valmistajat saavat työstään kunnon palkan. Yhtä tärkeää on sekin, että heidän kankaansa ovat ekologisia ja hankittu paikoista, joissa esimerkiksi puuvillan koko tuotantoprosessia on seurattu tarkasti alusta asti niin, ettei puuvillaa ole ruiskutettu myrkyillä eikä kankaan tekovaiheessa ole käytetty minkäänlaisia haitallisia kemikaaleja.

- Minä itse rupesin miettimään tätä oikeastaan eniten silloin, kun esikoiseni syntyi. Aloin tutkia, minkälaisella patjalla hän nukkuu ja minkälaisia vaatteita hän käyttää, enkä halunnut, että hänen patjansa on valmistanut joku toinen lapsi ja sen valmistuksessa on käytetty myrkyllisiä kemikaaleja. Minusta onkin aivan ihmeellistä, että niin harva ihminen on tästä millään tavalla kiinnostunut. Nykyään hän jo ostetaan paljon luomuruokaa ja halutaan käyttää energiaa säästäviä lamppeja ja puhutaan ympäristösaasteista, mutta vaateolisuudessa näitä asioita kyseenalaistetaan todella vähän. Kukaan ei oikein tunnu miettivän sitä, että suuri osa vaatteista tuotetaan sellaisissa halpamaissa kuin Bangladesh, Kiina tai Kambodza, joissa käytetään paljon lapsityövoimaa ja tehdään töitä kohtuuttomissa olosuhteissa nälkäpalkalla.

Nykyään Margit herää viikonloppuisin ilman päänsärkyä ja jaksaa leikkiä lastensa kanssa. Ja vaikka yrityksen pyörittäminen on välillä stressaavaa – kyseessä on isot rahat ja paljon yrityksen eteen tehtyä työtä – Margit sanoo nauttivansa joka hetkestä. Erityisesti hän ymmärsi oman elämänsä muuttuneen, kun kuuli naapuriansa keskustelevan viime syksynä siitä, kuinka kesäloma nyt sitten on ohi ja maanantaina täytyy taas palata töihin ja ruveta odottelemaan seuraavaa lomaa.

- Sellaista filistä minulla ei ole ollenkaan. Minulle sopii paljon paremmin, että työ ja elämä kulkevat limittäin, eivätkä ole toisiaan poissulkevia asioita. Ja sunnuntaiangsti, nykyään en enää edes muista, mikä se sellainen oikein oli. ■

Vaikka yrityksen pyörittäminen on välillä stressaavaa, Margit sanoo nauttivansa joka hetkestä.